

Διπρήσθη δ' αὖ τις μεταβαίῃ μὴ καὶ ὅτι ἤδη ἀρετῆς, τὸ τοιοῦτον ὅς ἐπιπρὶν ὁ λόγος κρατεῖ ὅποτε ἤδη παύσῃ (ραυμὴ γδ ὅτι τὸ εἰκρατοῖς) καὶ τὰ παύσῃ δὲ πάλιν ἀντιγραμμίως τῷ λόγῳ κρατεῖ ὅς ὅτι ἤδη ἀκρατῆς συμβάλλει ἐπὶ οὐκ τὸ ἀλογον μέρος τ' ἄνωγος ἔχον τὴν κρασίαν, κρατεῖ τῷ λόγῳ δὲ διακειμένῳ (ὁ γδ ἀκρατῆς τοιοῦτος) καὶ ὁ λόγος ὁμοίως φαύλῳ. δὶ ὁ κακῆτος κρατησῆ ἤδη παύσῃ δὲ διακει-  
 μῆσαν, καὶ ἔχοντων ἂν οὐκ ἀρετῆς, εἴ ἢ τῷ τ', ὅτι συμβάλλει) τῇ ἀρετῇ κρατῶς καὶ ἄλλῃ. ὁ γδ λόγος φαύλῳ διακειμένῳ, καὶ κακῶς τῇ ἀρετῇ, κακῶς αὐτῇ καὶ ἔσται. τὸ δὲ τοιοῦτον αὐτοπον αὖ συμβάλλει δόξαι. περὶ δὲ τὴν τοιαύτην διπρῆσιν ῥαδίον ἀντιπεῖν καὶ λύσασθαι ἐκ τ' ἐμπερῶθεν ἡμῶν εἰρημῶσαν ἔσθ' ἀρετῆς. τίτε γδ φαύλῳ ἔῃ ἀρετῆς, ὅταν ὁ λόγος δὲ διακειμένῳ τοῖς παύσῃ δὲ ἔχῃσι τὴν οὐκίαν ἀρετῆς σύμμετρος ἢ, καὶ τὰ παύσῃ τῇ λόγῳ ἔτω γδ διακειμένα συμφωνήσῃσι περὶ ἀλλήλων. ὅς τε τὸν μὴ λόγον κρατῶς τὰ πρὶν αἰεὶ τὸ βέλτιστον, τὰ δὲ παύσῃ ῥαδίον δὲ διακει-  
 μένα ποιεῖν ὁ αὖ λόγος κρατῶς τὰ πρὶν. αὖ οὐκ ὁ λόγος φαύλῳ ἢ διακειμένῳ, τὰ δὲ παύσῃ δὲ, ἐκ ἔστιν ἀρετῆς, ἐκλείποντος τῷ λόγῳ. ἐξ ἀμφοτέρων γδ ἢ ἀρετῆς, ὅς τε κακῶς καὶ ἄλλῃ ἐν ἡ ἔσται ἀρετῆς, ἀπλῶς δ' οὐκ ἄσπαστοιμα οἱ ἄλλοι) τῆς ἀρετῆς ἀρχὴ καὶ ἡγεμῶν ἔστι ὁ λόγος, ἀλλὰ μέλλον τὰ παύσῃ. δὲ γδ περὶ τὸ καλὸν ὁρμῆς ἀλογόν τινα κρατῶν ἐγγίνεσθαι (ὁ καὶ γίνεται) εἴθ' οὕτως τὸν λόγον ὑπερῶν ὅτι φησὶ ζῶντα ἔῃ) καὶ διακρίνοντα. ἔδοι δ' αὖ τις τῷ τὸ ἐκ ἤδη παύσῃ, καὶ ἤδη αἰεὶ λόγου ζῶντων. ἐν γδ πούτοις αἰεὶ τῷ λόγῳ ἐγγίνονται ὁρμῆς ἤδη παύσῃ, περὶ τὸ καλὸν κρατῶν ὁ δὲ λόγος ὑπερῶν ὅτι γλυκύμετρος καὶ σύμμετρος ὡν ποιεῖ κρατῶν τὰ καλὰ. ἀλλ' οὐκ ἐὰν δὲ τῷ λόγῳ τὴν ἀρχὴν λάβῃ περὶ τὰ καλὰ, ἐκ ἀκαλοῦσθαι τὰ παύσῃ ὁμογνωμονοῦσθαι, ἀλλὰ πολλαῖς ἐναντιοῦσθαι. διὸ μέλλον ἀρχὴ εἶναι περὶ τὴν ἀρετῆς τὸ παύσῃ δὲ διακειμένον, ἢ ὁ λόγος.

Κεφάλαιον η.

**Ε**χόμενον δ' αὖ εἶναι τούτων εἰπεῖν, ἐπιπρὶν δὲ περὶ ἀδυναμίας ἔστιν ὁ λόγος, περὶ ἀτυχίας. οἴονται γδ οἱ πολλοὶ τὸν ἀδύναμον βίον τὸν ἀτυχήν ἔῃ, ἢ ἐκ αἰεὶ γὰρ ἀτυχίας καὶ ἔσθ' ἴσως. αἰεὶ γδ ἤδη ἕκαστος ἀγαθῶν,

**A** Dubitauerit autem quispiam per virtutes transiens huiusmodi, vt quia ratio quandoque imperat affectibus, (de continence enim hoc dicebamus) & econuerso affectus imperant rationi, vt euenit incontinentibus: quia (inquam) experts rationis pars animæ, vitium admitendo, imperat rationi bene dispositæ, (talis siquidem incontinentens) & ratio similiter mala: quambobrem ipsa quoque bene disposita perturbationibus imperabit, suam virtutem continentibus. Hoc si ita, euenerit abuti virtute. Improbam nanque ratione affectus, virtutem vsurpando, ipsa abutetur. Hoc nimirum absurdum, euenire videbitur. Tali sanè dubitationi, facilè ex eis, quæ a nobis antè de virtute dicta sunt, est occurrere, atque refellere. Tum demum nanque virtutem esse dicebamus, cum ratio bene affecta, perturbationibus suam virtutem habentibus fuerit moderata, nec non perturbationibus rationi consentaneæ. Ita nanque affecta, inter se inuicem consentient, vt ratio, quod optimum sit, semper præscribat: perturbationes verò facilè bene dispositæ, id exequantur, quod ratio præscriperit. Si ratio igitur malè fuerit affecta, perturbationes verò bene, non fuerit virtus, deficiente ratione: nam ex vtroque virtus. Proinde non contigerit virtute abuti. Simpliciter verò non quem admodum alij opinantur) dux ratio virtutis est, atque principium, sed potius perturbationes. Ad honestum nanque, impulsus quendam oportet primò innasci irrationalem, qui producat, atque ita postremò rationem esse discernentem, atque constituentem. Quod sanè viderit quispiam ex pueris, & rationis expertibus animantibus. In his nanque sine ratione, perturbationum impulsus exoritur primò ad honestum: mox posterior adueniens ratio, & constituens, honesta agere exhortatur. Sed non si à ratione ad honesta cepit principium, perturbationes consentientes comitantur: verum sæpe numero controuersantur. Quam ob rem potius conuenit, perturbationem ad virtutem anteire bene affectam, quam rationem.

CAPVT VIII.

**F** Interea dicendum de prospera fortuna est, postquam de felicitate nobis est oratio. Arbitrantur nanque multi felicem vitam, fortunatam esse, vel non esse citra prosperam fortunam. Et fortè non iniurià. Absque enim exteris bonis, quæ